

Jaarverslag 2017

Eenheid Oost-Nederland

Colofon

© Eenheid Oost-Nederland

Versie	Ten behoeve van	Datum
1	ELO	31 januari
2	OO	6 februari
3	OR	21 februari
4	DVO's	8 februari – 6 maart
5	Bestuurscollege	25 april

Voorwoord

Als regionale driehoek van de eenheid Oost-Nederland constateren we dat de jarenlange daling van de geregistreerde criminaliteit heeft doorgezet in 2017. Dit is mede het resultaat van de integrale aanpak binnen de eenheid. Vooral de 'traditionele' vormen van criminaliteit zoals woninginbraken verliezen terrein, terwijl het aantal geregistreerde gevallen van bijvoorbeeld internetfraude is verdubbeld ten opzichte van de periode 2013-2016. Dit is een ontwikkeling waar we alert op zijn. De criminaliteit verandert en dit betekent dat de aanpak van criminaliteitsvormen zoals cybercrime en ondermijning mee moet veranderen en het liefst in een sneller tempo. Daar hebben we het afgelopen jaar in geïnvesteerd en daar zullen we ook het komende jaar volop mee bezig zijn.

Het afgelopen jaar heeft de commissie Kijken het rapport Evaluatie Politiewet 2012 opgeleverd. We herkennen het beeld dat daarin werd geschetst. De commissie concludeerde dat de vorming van de Nationale Politie is onderschat. De opvatting dat de politie zich verder moet ontwikkelen en verbeteren ondersteunen wij. Ook delen we de visie dat er meer lokale ruimte moet zijn voor de politie en dat het gezag daarbij beter in positie moet komen. We zijn blij met het compliment aan de politiemensen, die tijdens de reorganisatie en alle onzekerheden die dat meebracht, gewoon hun werk zijn blijven doen.

Het jaar 2017 was een druk jaar. De eenheid had te maken met een groot aantal ernstige delicten (zoals moord en doodslag) waarvoor een team Grootschalig Optreden (TGO) werd ingezet. De politieorganisatie is ingericht om in een hectische fase acht zaken tegelijkertijd te onderzoeken maar het afgelopen jaar werkten de TGO's aan maar liefst zesentwintig zaken. De evenementen, zoals Koningsdag en de Nijmeegse Vierdaagse, zijn mede dankzij een goede voorbereiding door alle betrokken partners weer veilig verlopen. En dat geldt ook voor het mediaspektakel 3FM Serious Request, dat aan het eind van het jaar in Apeldoorn plaatsvond. Daarnaast was de aandacht voor de vluchtelingenproblematiek en de terreurdreiging onverminderd. Een belangrijke rol daarin speelt de (wijk)agent, die in verbinding is met en via allerlei kanalen aanspreekbaar is voor burgers. Zij pikken signalen uit de buurt snel op en pakken ongewenste ontwikkelingen in een vroeg stadium aan.

Naast het 'gewone' politiewerk heeft de eenheid het afgelopen jaar ook op een innovatieve wijze geïnvesteerd in het verbeteren van de (digitale) dienstverlening en het vakmanschap. Zo is in district Twente een zogenoemd Webcareteam gestart, dat via social mediakanalen online de verbinding aangaat met burgers. Ook werd op initiatief van Oost-Nederland de Coldcase-kalender ontwikkeld en verspreid in alle penitentiaire inrichtingen. Dit leverde een aantal bruikbare tips op, op basis waarvan een aantal opsporingsonderzoeken opnieuw zijn opgestart.

Dat de meeste resultaten het afgelopen jaar op peil zijn gebleven, is een compliment naar alle politiemensen. We zullen in 2018 gezamenlijk ons uiterste best doen om deze vast te houden. Een zorg daarbij is de tijdige instroom van nieuwe medewerkers, ter vervanging van de grote groep die de komende jaren met pensioen gaat. Als driehoek zullen we dit proces nauwlettend volgen.

Wij beschikken over een sterke politie. Goed in het vak en in samenwerken, flexibel en met diepe wortels in onze maatschappij. Onze politiemensen zijn enorm betrokken en loyaal. Daarom gaan wij met vertrouwen het jaar 2018 in!

De driehoek van Oost-Nederland

Drs. H.M.F. Bruls
Regioburgemeester Oost-Nederland

Mr. J.J. A. Lucas
Hoofdofficier van Justitie arrondissementsparket Oost-Nederland

Mr. O.R. Dros
Politiechef Eenheid Oost-Nederland

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave.....	4
1. Inleiding	5
2. 2017 in het kort	6
3. Georganiseerde criminaliteit.....	10
4. High Impact Crime en geweld	13
5. Overige veiligheidsthema's	16
6. Doorontwikkeling eenheid Oost-Nederland	19
Bijlage.	23

1. Inleiding

Met dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de realisatie van de doelstellingen die zijn beschreven in het Meerjarenbeleidsplan 2015-2018. Als politie participeren we in de ontwikkeling van de zes veiligheidsthema's die samen met het bestuur zijn gekozen en vastgelegd in de Veiligheidsstrategie 2015-2018. Zes expertgroepen werken de aanpak op de thema's uit. De bestuurlijke commissie heeft de stand van zaken op deze thema's eind 2017 toegelicht.

Meerjarenbeleidsplan 2015-2018

In het meerjarenbeleidsplan beschrijven we de totale bijdrage van de politie aan een veilig Oost-Nederland. Hierin komt het ondersteunen van de lokale veiligheidsaanpak aan de orde maar ook onze bijdrage aan de landelijke prioriteiten zoals deze door de minister, regioburgemeesters en procureur-generaal zijn samengesteld. Ook wordt in het plan invulling gegeven aan de afspraken die zijn gemaakt met het Openbaar Ministerie (OM), vanuit programma's en projecten en het werkaanbod. De meeste thema's die zijn benoemd in het meerjarenbeleidsplan, komen terug in dit jaarverslag.

De eenheid Oost-Nederland

Het werkgebied van de eenheid Oost-Nederland bestaat uit twee provincies (Gelderland en Overijssel) en 78 gemeenten. Het gebied bestrijkt een oppervlakte van 8.558 km². De grens met Duitsland strekt zich uit over 276 kilometer lengte. De totale bevolking bestaat uit ruim drie miljoen inwoners. Qua omvang en qua inwoneraantallen is de eenheid Oost-Nederland de grootste politie-eenheid van Nederland. Er zijn zes steden met meer dan 100.000 inwoners: Nijmegen, Enschede, Apeldoorn, Arnhem, Zwolle en Ede. Zeven gemeenten hebben tussen 50.000 en 100.000 inwoners: Deventer, Hengelo, Almelo, Hardenberg, Doetinchem, Barneveld en Kampen.

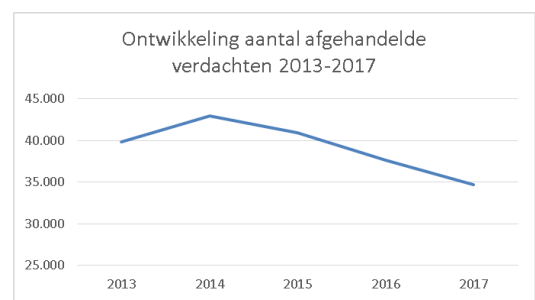
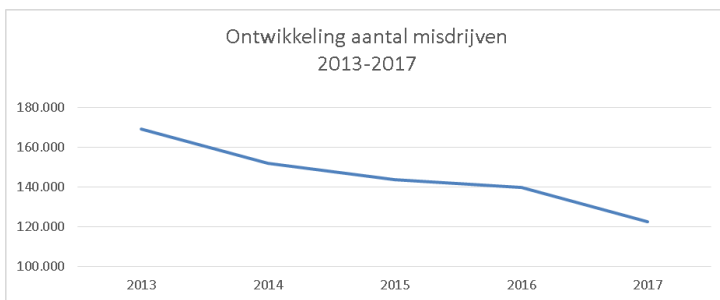
Indeling

Dit jaarverslag begint met een overzicht van de belangrijkste resultaten en gebeurtenissen in 2017. In de daarop volgende hoofdstukken wordt verantwoording afgelegd over de veiligheidsthema's die zijn benoemd in het Meerjarenbeleidsplan 2015-2018. In het laatste hoofdstuk is informatie opgenomen over de doorontwikkeling van de eenheid Oost-Nederland. In de bijlage zijn cijfermatige overzichten opgenomen van de resultaten op de afspraken die zijn gemaakt met het OM, de executieafspraken, de afspraken die zijn gemaakt over controle van wapenverloven en de reactietijden.

2. 2017 in het kort

In 2017 is de geregistreerde criminaliteit opnieuw gedaald binnen de eenheid Oost-Nederland. Het aantal geregistreerde misdrijven nam af met -12%. Het aantal verdachten dat we aan het OM hebben overgedragen, is binnen de eenheid afgenomen met -8%. De daling van de geregistreerde criminaliteit zou het gevolg kunnen zijn van een transitie van traditionele criminaliteit naar nieuwe vormen, zoals cybercrime en ondermijning. Deze nieuwe vormen laten zich minder goed registreren. De eenheidsleiding heeft een onderzoek ingesteld naar deze aanname. Het landelijke beeld dat traditionele criminaliteit daalt, wordt al wel door andere onderzoeken ondersteund.

Eenheid	Misdrijven		Verdachten	
	2016	2017	2016	2017
Eenheid	139.533	122.668	37.597	34.674
Usselland	20.370	17.902	6.134	5.900
Twente	27.720	24.790	7.398	6.759
NO Gelderland	30.705	26.484	8.701	8.196
Gelderland-Midden	32.581	28.891	8.903	8.146
Gelderland-Zuid	28.157	24.601	6.461	5.673

High impact crime

Het aantal woninginbraken is, na een lichte stijging van 2% in 2016, weer fors gedaald in 2017 met 23%. De sterke daling is in alle districten zichtbaar. De norm voor het ophelderingspercentage lag voor 2017 op 11% en dat is op eenheidsniveau gehaald. Het aantal overvallen is het afgelopen jaar met 41% gedaald, van 148 in 2016 naar 87 in 2017. Het ophelderingspercentage bedroeg 71% en is in drie van de vijf districten aanzienlijk hoger dan in 2016. Er hebben 207 straatroven plaatsgevonden t.o.v. 286 in 2016. Alle districten hebben de norm voor het ophelderingspercentage van 31,5% gehaald, een aantal zelfs ruimschoots. Ook het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven is weer gedaald en wel met 5% ten opzichte van 2016. Het ophelderingspercentage is gemiddeld binnen de eenheid licht gedaald.

Target team in Apeldoorn

Basisteam Apeldoorn heeft vanaf maart 2017 een target team dat dagelijks wordt ingezet om de heterdaadkracht te vergroten. De kracht zit in het feit dat het team goed is opgeleid, goed op elkaar is ingespeeld, flexibel opereert en dat het op verschillende thema's kan worden ingezet zoals op high impact crime (woninginbrekers en overvallers), winkelcriminaliteit, veelplegers, overlastgevers en criminele en overlastgevende hangjeugd.

Opvallende gebeurtenissen

- Op initiatief van Oost-Nederland is in januari 2017 als proef gestart met het verspreiden van een Coldcase-kalender in vijf penitentiaire inrichtingen. Na evaluatie werd op 18 juli de kalender ook in de rest van de penitentiaire inrichtingen uitgedeeld. Deze heeft binnen en buiten Nederland veel media-aandacht getrokken (waaronder van 'RTL late night' en 'Jinek'). De kalender en de media-aandacht heeft 793 tips over coldcases opgeleverd (drie keer zoveel als in 2016). Er zijn 84 tips binnen gekomen over de zaken die op de kalender staan. Zeven hiervan hebben ertoe geleid, dat een opsporingsonderzoek opnieuw is opgestart.

- In het district Twente is begin van het jaar de pilot gestart met een zogenoemd Webcareteam. Dit team stelt de politie in staat via social mediakanalen online de verbinding aan te gaan met de lokale burgers. Al snel bleek het een groot succes. In september werd dit team blijvend ingericht.
- In verschillende gemeenten, waaronder Culemborg, Arnhem en Deventer, werden voortdurend met tussenpozen auto's in brand gestoken. Deze vorm van criminaliteit raakt het veiligheidsgevoel van burgers diep en zorgt voor veel onrust. Er is voortdurend samengewerkt met onder andere gemeenten en er zijn verschillende strategieën gebruikt om daders op te sporen. Dit lukte helaas maar zeer beperkt.
- Een reeks overvallen op oud-ijzerhandelaren in Zutphen, Raalte, Warnsveld en Wierden hielden rechercheurs flink bezig. Hierbij werden slachtoffers hardhandig mishandeld en één neergeschoten. Er werden drie verdachten aangehouden.
- In de nacht van 10 op 11 maart werd een 25-jarige man door een misdrijf gedood en aangetroffen op een parkeerplaats in Vaassen. Er werd een Team Grootschalig Optreden (TGO) opgestart en er konden vijf verdachten worden aangehouden.
- Op 23 maart werden in een voormalig hotel aan de Patersstraat in Arnhem de lichamen aangetroffen van de eigenaar en zijn vrouw. Ze waren door een misdrijf om het leven gekomen. De verdachte meldde zich later.
- In de nacht van 1 op 2 april onderzocht de recherche een dodelijk schietincident in een woning aan de Zweedsestraat in Deventer. De recherche hield een 57-jarige vrouw aan.
- De politie onderzocht een brand in een woning aan de Papaverstraat in Doetinchem. Een persoon kwam daarbij om het leven. Enkele dagen later werd een verdachte aangehouden.
- Op 27 augustus deed de recherche onderzoek naar een door een misdrijf overleden vrouw in een woning aan de Tubantiastraat in Enschede. Het TGO kon enkele dagen later een verdachte aanhouden.
- Op 29 september startte een TGO een onderzoek naar een misdrijf in een woning in Arnhem waarbij een transgender om het leven kwam. Op 4 oktober werd een verdachte aangehouden voor dit misdrijf.
- Op 5 oktober onderzocht het TGO een dodelijk geweldsincident in de Zaanstraat te Deventer. Agenten troffen een zwaar verwonde man op straat die ter plaatse overleed. Later die nacht meldden zich twee mannen aan het politiebureau.
- Op zondag 29 oktober werd een man door een auto aangereden in Winterwijk en daarna door de bestuurder van die auto met een voorwerp op zijn hoofd geslagen. Hij overleed de volgende dag. In samenwerking met de marechaussee en de Duitse politie kon in Kiefersfelden een Duitse verdachte worden aangehouden.
- Op 11 december in de ochtend werd een door een misdrijf omgekomen man aangetroffen aan Schietbaanweg in Enschede. Een TGO werd ingericht. Er zijn nog geen verdachten aangehouden en het onderzoek loopt nog.
- Van 18 tot en met 24 december streek 3FM Serious Request met het Glazen Huis neer in Apeldoorn om samen met heel Nederland in actie te komen voor het Rode Kruis om vermiste kinderen op te sporen, contact te herstellen en families te herenigen. Er werd in samenwerking met alle partners toegezien op een veilig verloop van dit enorme evenement.

Radicalisering en Jihadisme

Gemeenten, openbaar ministerie en politie hebben gezamenlijk de focus blijvend gericht op contra terrorisme, extremisme en radicalisering (CTER). Het afgelopen jaar hebben ook de ontwikkelingen rondom rechts- en links extremisme de nodige aandacht gekregen. Zo is in Enschede de aanslag vanuit rechtsextremistische hoek op de moskee met een molotovcocktail daadkrachtig opgepakt en tot een

Specialisten en deskundigen

Steeds vaker worden specialisten op het onderwerp CTER ingezet. Radicaliseringsdeskundigen en psychologen denken mee in de aanpak van interventies. De gemeente heeft regie en het bestuur wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen. Partners weten elkaar te vinden. Polarisation in de samenleving krijgt aandacht omdat dit een voedingsbodem kan zijn voor radicalisering.

veroordeling gekomen. Bij grote evenementen is inmiddels in de voorbereiding CTER een standaard agendapunt en worden er afspraken gemaakt omtrent de beleidsuitgangspunten hierover met onze partners. Binnen de eenheid is gestart met het trainen van een grote groep politiemedewerkers op het onderwerp CTER. Daarbij zijn er verschillende oefeningen georganiseerd, in samenwerking met de veiligheidsregio's. Dit wordt in 2018 nog verder uitgebreid.

In 2017 waren er vanuit de eenheid nog zeventien uitreizigers, er waren vijf terugkeerders. Zes uitreizigers zijn (vermoedelijk) overleden. Er worden voorbereidingen getroffen met betrekking tot de verwachte terugkeer van uitreizigers.

Vluchtelingen

De stroom van vluchtelingen naar Nederland en daarmee ook Oost-Nederland steeg in 2017 ten aanzien van het jaar daarvoor. De oorzaak ligt in gezinshereniging. Deze trend was al in 2016 ingezet. Vooral veel Eritreeërs en Syriërs zijn in 2017 naar Nederland als nareiziger gekomen, bij elkaar bestond 30% van de asielinstroom uit nareizigers uit deze twee landen.

Deze verschuiving is zichtbaar in de politieregistraties. Steeds vaker hebben incidenten betrekking op problemen bij de aanpassing in een gewone woonsituatie. Trauma's en zorgen om familieleden in het land van herkomst gaan gepaard met spanningen en psychische problemen. Dit beeld komt ook tot uiting op scholen waar veel vluchtelingenkinderen bij elkaar zitten. De instroom van zogenaamde 'veilige landers' is ten opzichte van 2016 gelijk gebleven. Veilige landers zijn personen uit Noord-Afrika en Oost-Europa die geen kans maken op een asiel omdat hun landen van herkomst als veilig worden beschouwd. In 2017 waren het vooral Noord-Afrikanten; de instroom van Albanen is gedaald. Op een klein aantal asielzoekerscentra zorgt deze groep voor veel overlast.

Samenwerken met bestuur, partners en burgers

Natuurlijk is er ook in 2017 weer op vele terreinen samengewerkt met bestuur, partners en burgers. We lichten hier een paar voorbeelden toe.

Aanpak ondermijning

De aanpak van ondermijning in de districten wordt geregisseerd door het bestuur en alle integrale partners (RIEC, belastingdienst, OM, politie, provincie, veiligheidshuis etc.). Het RIEC heeft inmiddels zo'n twintig ondermijningsbeelden gemaakt. De opdracht voor deze beelden wordt gegeven in de driehoek en is afgestemd in de DVO's. De beelden zijn vooral gebaseerd op informatie-sessies met straatwerkers (professionals) van de gemeente en politiemedewerkers. Op eenheidsniveau heeft het RIEC, met medewerking van de politie, veiligheidsbeelden gemaakt op de thema's OMG en Henneep.

Op 7 december 2017 vond het congres Samen Weerbaar / Ondermijning plaats in Arnhem. Tijdens dit congres deelden partners, waaronder provincie, RIEC, gemeenten, OM en Belastingdienst, hun ervaringen met de aanpak van ondermijning.

Social media

De politie is in toenemende mate actief op social media. Via deze kanalen bereiken we op sommige plekken meer mensen dan via bijvoorbeeld de reguliere wijkspreekuren. Via social media informeren we burgers over bijzonderheden in wijken en nodigen we hen uit informatie met ons te delen. In Oost-Nederland hebben we ruim 700 politie-accounts op social media (Twitter, Facebook, Instagram, Snapchat). In 2017 werden er vanuit al die accounts maar liefst 35.000 openbare berichten gestuurd. De verschillende Facebookpagina's van de politieteams in Oost-Nederland hebben gezamenlijk meer dan 300.000 volgers.

Hulp via Facebook

Net voor de kerst roept de wijkagent in Bemmelen via Facebook de hulp in van het dorp, om gestolen kerstversiering op te sporen. Duizenden mensen zien zijn filmpje en nog tijdens de kerst worden de daders aangehouden dankzij tips die online waren binnengekomen.

Andere voorbeelden van samenwerking

Maar ook op verschillende andere terreinen zijn goede voorbeelden van samenwerking, hetgeen voor de praktische uitvoering van het politiewerk erg belangrijk is.

- In veel gemeenten zijn op verschillende terreinen gezamenlijk strafrechtelijke en bestuurlijke maatregelen getroffen en bestuurlijke rapportages opgesteld;
- Samen met de gemeente, welzijnsorganisaties, scholen, sportverenigingen leidt de politie in Zwolle in de wijk Holtenbroek kinderen op tot Politiekids. Tijdens de training van een halfjaar staat het weerbaar zijn van kinderen centraal evenals het verbeteren van de conditie, samenwerken en omgaan met groepsdynamiek. De Politiekids gaan samen met de politie de straat op tijdens preventieve veiligheidsacties die gericht zijn op bewustwording van het publiek.
- In navolging van succes elders in het land is in Zwolle gestart met het project 'De Confrontatie'. Samen met de gemeente, Halt, Tactus verslavingszorg en Travers welzijn wordt geïnvesteerd in het terugdringen van alcoholmisbruik onder jonge jongeren. Horecamedewerkers van de politie maken in het weekend camerabeelden van het gedrag van dronken minderjarigen en na het weekend worden de jongeren en hun ouders uitgenodigd de beelden te bekijken. De politie in Zwolle heeft het afgelopen jaar zestien keer de bodycam ingezet tijdens horecanachten of evenementen. In veertien gevallen volgde er een gesprek met de jongere en diens ouder om deze te confronteren het gedrag van de jongere.

3. Georganiseerde criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit

Met commitment van hoog tot laag werken gemeenten, RIEC, politie, OM, provincies, belastingdienst, FIOD, bijzondere opsporingsinstanties, burgers en bedrijven samen om zoveel mogelijke barrières op te werpen en waar nodig effectief op verschillende manieren te interveniëren. Naast ondermijningsbeelden op eenheidsniveau zijn er voor steeds meer gemeenten lokale ondermijningsbeelden beschikbaar, die ons helpen samen met partners de aanpak te versterken.

Flexteams

Om flexibeler en sneller te kunnen reageren op signalen van ondermijnende criminaliteit, zijn twee flexteams ingericht, die ondermijning aanpakken in kortdurende projecten. Binnen drie weken na het eerste signaal volgt een actie en binnen drie maanden is een dossier opgeleverd of is het project op een andere wijze afgerond.

Resultaten flexteams in 2017

- 25 zaken zijn op integrale wijze opgepakt
- 23 verdachten zijn aangehouden
- Geld (€ 315.000,-) en middelen zijn in beslag genomen
- Drie bestuurlijke rapportages zijn opgemaakt
- Drie dossiers zijn aangeleverd aan het OM
- 11 onderzoeken lopen nog

Facilitators

Criminelen zoeken de anonimiteit en hebben bewoners van de buitengebieden, veelal agrariërs en ondernemers, nodig om gefaciliteerd te worden met ruimte of spullen. Vaak gebeurt dit onbewust maar soms is er ook de verleiding om als facilitator snel geld te verdienen. We leren hen om de signalen van ondermijning te herkennen en nee te zeggen. We communiceren ook over het gevaar dat de vele vormen van drugsafvaldumpingen direct of indirect heeft voor de volksgezondheid, omdat ze schade aan drinkwater en de voedselketen opleveren.

Eenheid overschrijdende aanpak

Op een aantal thema's is er een samenwerking op landelijk en internationaal niveau. Om de eenheidsgrens overstijgende vermogenscriminaliteit aan te kunnen pakken, is een regiegroep gevormd, naast een informatiecel ram- en plofkraken, tactische coördinatie op de opsporingsteams, het Landelijk forensisch coördinatieteam op forensische sporen en coördinatie op de interne en externe communicatie. Er is 24-7 operationele coördinatie vanuit Driebergen georganiseerd. Verder is een publiek privaat samenwerkingsverband tot stand gekomen met de banken in het hele land. Omdat veel van de in Duistland gepleegde ram- en plofkraken vermoedelijk Nederlandse daders kent, wordt er intensief met de Duitse justitie en politie samengewerkt.

Aanpak criminele samenwerkingsverbanden (CSV's)

Het streven is om zowel preventief als repressief zo veel mogelijk CSV's aan te pakken. Afgesproken is dat de opsporingsketen jaarlijks minimaal 63 CSV's aanpakt. Het

	Doel	2017
Aantal CSV's	63	92

afgelopen jaar hebben we dat aantal ruim overschreden. Samen met partners was de politie van Oost-Nederland actief betrokken bij de aanpak van 92 CSV's. Vele bestuurlijke, fiscale, civiele, strafrechtelijke en andere interventies werden gepleegd, om het de ondermijnende criminelen zo moeilijk mogelijk te maken en in veel gevallen aan te houden en voor langere tijd op te sluiten.

Cybercrime

Spraakmakende cyberaanvallen zoals Wannacry en NotPetya hebben in 2017 van cybercrime een onderwerp van maatschappelijke discussie gemaakt. Net als in 2016 kwamen tientallen burgers en bedrijven in Oost-Nederland melding maken van het aantreffen van gijzelingssoftware ('ransomware'). Het was ook een jaar dat fraudeurs grote sommen geld buitmaakten in Nederland, door zich voor te doen als medewerkers van Microsoft. Onder het mom van verhelpen van computerproblemen kregen deze criminelen hun slachtoffers zover dat zij soms duizenden euro's overmaakten naar de daders. In 2017 bedroeg de buit alleen al in Oost-Nederland honderden duizenden euro's.

Hacken

Het hacken van allerlei apparaten en toepassingen was ook in 2017 een populair delict. Variërend van de hack door een ex-partner tot daders in Nigeria en China; hacken is lokaal, nationaal en internationaal. Dit is ook een delict waar de maatschappelijke verschuiving naar steeds meer digitaal het meest zichtbaar is. Relatieruzies, arbeidsconflicten en doodgewone diefstallen vinden inmiddels steeds vaker plaats door middel van hacken. In 2017 ging het bij de meeste hacks in Oost-Nederland om het plaatsen van bestellingen namens het slachtoffer bij verschillende webwinkels. De meest complexe hackincidenten waren gericht op bedrijfssystemen.

Phishing

Ook sommige traditionele criminelen, zowel in Oost-Nederland als elders in het land, weten inmiddels de weg in de cyberwereld, of hebben iemand die hen daarbij helpt. Vooral phishing is al enkele jaren een populaire bezigheid onder deze daders. In 2017 zag Oost-Nederland een ware hoos aan meldingen van burgers over phishingmails, zogenaamd afkomstig van hun bank. De op deze manier ontfutselde bankpassen werden dan gebruikt om geld mee te pinnen.

Aanpak door digitale platforms

Oost-Nederland vindt dat gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime in alle lagen van de politieorganisatie moet worden opgepakt. Er wordt daarom gewerkt met vijf digitale platforms, verspreid over de hele eenheid. In deze platforms zijn digitale specialisten beschikbaar om politiemedewerkers te helpen met de aanpak van deze vormen van criminaliteit. Deze leren hierdoor wat ze zelf kunnen doen in een volgende casus. Bovendien weten ze de weg naar de specialisten te vinden op het moment dat de casus niet door henzelf kan worden opgepakt. Ook is de samenwerking met het Openbaar ministerie geïntensiveerd, om daar waar opsporen niet kansrijk is, wel te signaleren en op een andere wijze te interveniëren.

De aanpak heeft ertoe geleid dat het doel van 34 zaken voor Oost-Nederland in 2017 in oktober al was gerealiseerd. In totaal zijn er 45 cybercrime zaken aan het OM overgedragen. Naast eenvoudige zaken werden er ook enkele complexe cybercrime zaken gedraaid. Van de 45 aangehouden verdachten zijn er 12 verdachten minderjarig waarvan de jongste 13 jaar.

Kinderporno

Conform het meerjarenbeleidsplan 2015-2018 is de afgelopen jaren, nog meer dan daarvoor, de focus gelegd op het ontzetten van slachtoffers uit hun misbruik situatie en een dadergerichte aanpak. In 2017 werden in Nederland 130 slachtoffers in 60 zaken geïdentificeerd. Het Team Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK) Oost-Nederland identificeerde daarvan 19 slachtoffers in 8 verschillende zaken. In totaal werden door TBKK Oost-Nederland 98 interventies verricht. De afhandeling bestond uit 48 regulier afgeronde zaken (die starten op basis van binnengekomen informatie met daderindicatie en die leiden tot een volledig strafdossier), 23 eenvoudig afgeronde zaken (met geringe politie-inzet, gericht op strafrechtelijke interventie maar niet op doorlopen van volledig opsporingsonderzoek) en 27 alternatief afgeronde zaken (activiteiten niet direct gericht op opsporing en vervolging maar op een effect zoals afschrikking, wegnemen van middelen, opwerpen van barrières of verdere doorverwijzing naar hulpverleningsinstanties). Landelijk was het doel gesteld om 650 interventies te plagen en dat zijn er 712 geworden in 2017.

In 2017 heeft het TBKK Oost-Nederland 54 verdachten aangeleverd bij het OM. In 23 van 54 gevallen ging het hierbij om verspreiding van kinderpornografie. Landelijk werden 380 verdachten naar het OM gezonden, ten opzichte van 342 in 2017.

Het algemene beeld is dat zaken die in behandeling worden genomen over het algemeen groter en gecompliceerder zijn. Er worden steeds grotere hoeveelheden digitale data in beslaggenomen, dat vervolgens in verband met waarheidsvinding allemaal onderzocht moet worden.

Door de toename van complexere onderzoeken wordt de doorlooptijd van de onderzoeken ook langer, wat een negatieve invloed heeft op de doorlooptijden.

Fraude

Veel vormen van criminaliteit laten de afgelopen jaren een dalende trend te zien. Helaas geldt dat niet voor fraude. Het aantal fraude zaken is sinds 2014 toegenomen met maar liefst 175%. Er zijn in 2017 in het politiesysteem 11.415 incidenten geregistreerd. De toename is vooral toe te schrijven aan de digitalisering van de samenleving. Hierdoor is er een toename van internetfraude, zoals marktplaatsfraude en fraude bij webwinkels (waarbij geld wordt geïncasseerd maar geen producten worden geleverd). Ondanks dat er een nationaal meldpunt is voor dergelijke vormen van fraude en er ook internetaangifte mogelijk is op deze vorm van criminaliteit, blijft de aangiftebereidheid van burgers laag. Uit de onderzoeken die worden gedraaid, blijkt dat vooral de zwakkeren in de samenleving op grote schaal worden getroffen door fraude.

De doelstelling op het gebied van fraude, het aanpakken van 448 zaken, is al een aantal jaren dezelfde en deze doelstelling is de afgelopen jaren ruimschoots gehaald.

JSF-team

Sinds 2015 is in Oost-Nederland een aanpak ontwikkeld, gericht op de bestrijding van fraude met overheidsmiddelen. Met de komst van het Joint Social Fraud-team (JSF) wordt informatie over uitkeringsfraude met de afdeling Sociale Recherche van de gemeenten in Oost-Nederland. Na een beoordeling van de informatie door het JSF-team wordt deze verstrekt aan de betreffende gemeente. In 2017 is bijna 400 keer informatie verstrekt aan gemeenten, hetgeen in 93 gevallen heeft geleid tot een resultaat. Zo werden 25 uitkeringen stopgezet, die onterecht werden verstrekt. Dit heeft ervoor gezorgd dat een bedrag van €487.000,- niet werd uitgekeerd en bovendien is er een bedrag van €114.186,- teruggevorderd. Daarnaast werden 15 boetes opgelegd en hebben 8 terugvorderingen plaatsgevonden waarvan het bedrag nog niet bekend is.

Afpakken

Financieel voordeel geldt als een belangrijke drijfveer voor het plegen van delicten. Het verwerven van crimineel vermogen is in veel gevallen zichtbaar in de maatschappij en vormt een doorn in het oog van burgers die zich wel aan de regels houden. Het afpakken van crimineel vermogen is om deze reden één van de speerpunten voor het OM en de politie.

In 2017 is in Oost-Nederland voor meer dan 20 miljoen euro aan crimineel vermogen afgepakt. Daarmee is 93% van de doelstelling gehaald. Dit resultaat komt voornamelijk uit de grotere onderzoeken. Daarbij wordt altijd financiële expertise ingezet, om de criminelen goed te raken. Om te zorgen dat politiemedewerkers ook aandacht hebben voor het afpakken van vermogen bij 'kleinere' zaken, is het doel geformuleerd dat ook in kleinere onderzoeken in ten minste 2% van de gevallen actief wordt afgepakt.

Afpakken	Doel	2017
Waardebeslag	€ 21.704.000	€ 20.200.211
Financieel beslag bij zaken van vermogenscriminaliteit en drugszaken	2%	2,34%

4. High Impact Crime en geweld

De landelijke prioriteit 'high impact crime' (HIC) is een verzamelterm voor woninginbraak, overvallen en straatroof. Daarnaast komt in dit hoofdstuk het thema geweld aan de orde.

Donkere Dagen Offensief (DDO)

Met het DDO wordt in Oost-Nederland een vuist gemaakt tegen de HIC-delicten. Vrijwel alle teams in onze eenheid intensiveren samen met gemeenten, OM en partners hun operationele inzet in de donkere herfst- en wintermaanden. Er wordt samengewerkt in het 'expertteam woninginbraken en HIC-delicten' en zijn goede afspraken gemaakt. Iedere partner draagt vanuit zijn rol een steentje bij. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk de krachten te bundelen. Zo beschikt elke partner over de 'HIC communicatiekalender' en kunnen we gezamenlijk een maximaal effect bereiken door zowel communicatief als operationeel in een bepaalde periode op een specifiek thema te focussen.

Woninginbraken

Na een lichte stijging van 2% in 2016, is het aantal woninginbraken in 2017 opnieuw gedaald met maar liefst 23%. De sterke daling is in alle districten zichtbaar. In district IJsselland was de daling het grootst met -34%. Het afgelopen jaar hebben de basisteams samen met bestuur, partners en burgers goed de focus gehouden op woninginbraken. Burgers zijn weer nadrukkelijk gevraagd om een verdachte situatie te melden, om zo meer aanhoudingen op heterdaad te kunnen verrichten. De norm voor het ophelderingspercentage is het afgelopen jaar in drie van de vijf districten gehaald.

	Woninginbraken		Ophelderingspercentage doel=11%	
	2016	2017	2016	2017
Eenheid	9.537	7.389	10%	11%
IJsselland	1.306	867	10%	14%
Twente	1.875	1.408	9%	11%
NO Gelderland	2.194	1.830	11%	11%
Gelderland-Midden	2.447	1.922	9%	10%
Gelderland-Zuid	1.715	1.362	8%	10%

Woninginbrekers aangehouden tijdens DDO-actie

Vanuit de integrale aanpak van woninginbraken vond op 22 april vanuit het basisteam Twente Midden een gezamenlijke actie plaats in het kader van het Donkere Dagen Offensief. Dit gebeurde in samenwerking met het targetteam Twente en het Flexibele Interventie Team (FIT) van de Landelijke Eenheid. Tijdens deze actie spotte het FIT een voertuig op de A1. De tenaamgestelde bleek tot de top 10 van woninginbrekers in Gelderland-Midden te behoren. Het voertuig is onopvallend gevolgd. Toen het Hengelo verliet, werd er iets uit het raam gegooid, dat later sieraden bleken te zijn. Hierop werden de drie inzittenden aangehouden. Bij doorzoeking van het voertuig werd een grote hoeveelheid sieraden en inbrekerswerkzeug aangetroffen.

Overvallen

Overvallen zijn ernstige misdrijven en hebben grote impact op slachtoffers. Daarom geven wij samen met partners en ondernemers hoge prioriteit aan de bestrijding ervan. Het aantal overvallen in de eenheid is ook in 2017 gedaald en wel met 41%. Het ophelderingspercentage bedroeg 71% en is in drie van de vijf districten aanzienlijk hoger dan in 2016. Elk district heeft een overvallenteam, dat zaken oppakt en onderzoekt. Om de kans op aanhouding van daders te vergroten, wordt ook (social) media ingezet. Daarnaast worden burgers via Burgernet, Twitter en redacties van webkranten gevraagd informatie door te geven. Eventuele goede beelden

	Overvallen		Ophelderingspercentage	
	2016	2017	2016	2017
Eenheid	148	87	54%	71%
IJsselland	25	9	48%	100%
Twente	39	21	49%	76%
NO Gelderland	21	20	76%	60%
Gelderland-Midden	25	18	44%	72%
Gelderland-Zuid	38	19	58%	53%

van de overvallers worden zo snel mogelijk verspreid om hun identiteit te achterhalen. Verder wordt informatie verzameld via een buurtonderzoek en zorgt het team Forensische Opsporing voor het veiligstellen van sporen.

Straatroof

Straatroof is een vorm van diefstal met geweld. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren bij een geldautomaat, 's avonds op straat of voor een rood verkeerslicht. De psychische, lichamelijke en materiële schade is vaak groot en daarom heeft ook de bestrijding van straatroof hoge prioriteit. Het aantal straatroven is op eenheidsniveau met -28% afgenomen. Vooral in Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden is een flinke daling te zien van resp. -42% en -33%. Het ophelderingspercentage is het afgelopen jaar aanzienlijk toegenomen. Alle districten hebben het doel van 31,5% gehaald en drie districten zitten daar zelfs ruim boven.

	Straatroof		Ophelderingspercentage doel=31.5%	
	2016	2017	2016	2017
Eenheid	286	207	27%	42%
IJsselland	27	29	22%	31%
Twente	44	36	27%	50%
NO Gelderland	42	35	40%	51%
Gelderland-Midden	78	52	40%	46%
Gelderland-Zuid	95	55	13%	33%

Geweld

Het geregistreeerde aantal geweldsmisdrijven is ook in 2017 gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Net als in 2015 en 2016 komt deze daling binnen de eenheid uit op -5%. De grootste daling (-9%) vond plaats in Gelderland-Zuid. Het ophelderingspercentage is licht gedaald, al laat Gelderland-Zuid hier een stijging van 6% ten opzichte van vorig jaar zien.

	Geweldsmisdrijven		Ophelderingspercentage	
	2016	2017	2016	2017
Eenheid	12.104	11.517	74%	72%
IJsselland	1.959	1.890	78%	76%
Twente	2.231	2.169	74%	66%
NO Gelderland	2.698	2.597	72%	68%
Gelderland-Midden	2.779	2.655	73%	71%
Gelderland-Zuid	2.437	2.206	75%	81%

Ontvoering beëindigd

Op 6 juni kregen politiemedewerkers van basisteam Twente Midden de melding om naar de Binnenhavenstraat in Hengelo te gaan. Daar zou volgens de melder een schietpartij hebben plaatsgevonden, waarbij mogelijk iemand ontvoerd zou zijn. De verdachte zou zijn weggereden in een witte Audi. Er is een Facebookbericht geplaatst waarin werd gevraagd om naar het voertuig uit te kijken. Naar aanleiding daarvan kwam via 112 de melding binnen dat de auto was gezien op de Enschedesestraat. Uiteindelijk werd het voertuig gespot, is de vrouw aangetroffen en kon de verdachte worden aangehouden.

Eergerelateerd Geweld

Dit onderwerp omvat alle vormen van geweld die plaatsvindt omdat de familie-eer is geschonden. De familie van het slachtoffer en de collectieve mentaliteit van de groep/samenleving spelen een belangrijke rol. Deze vorm van geweld komt in Nederland onder andere voor in Turkse en Marokkaanse gemeenschappen en gemeenschappen uit het Midden-Oosten. Binnen de eenheid is het aantal zaken merkbaar gestegen. Dit komt onder andere doordat de aanpak steeds meer aandacht krijgt door betere borging in de basis- en rechteercheteams, als onderdeel van Sociaal Domein. De signalering van deze zaken is hierdoor verbeterd en de kennis vergroot. Een andere oorzaak is de toestroom van vluchtelinggroepen en botsende cultuurverschillen.

Binnen de eenheid Oost-Nederland komen jaarlijks gemiddeld tussen de 200 en 250 meldingen van eengerelateerde zaken binnen. Het gaat dan bijvoorbeeld om meldingen over bedreiging, mishandeling, huwelijksdwang, kind ontvoering en poging tot doodslag/moord. Door adequaat handelen zijn in 2017 meerdere zaken voortijdig in de 'kiem gesmoord', waardoor grootschalige rechercheonderzoeken konden worden voorkomen. Dit heeft te maken met een goed functionerende piketregeling en met de steeds breder beschikbare kennis op dit terrein. Ook is het afgelopen jaar extra geïnvesteerd in de samenwerking met bijvoorbeeld het openbaar ministerie, Veilig Thuis, het Landelijk Expertisecentrum Eengerelateerd Geweld en de Politieacademie.

Stroomstootwapen

Sinds afgelopen jaar doet de Nederlandse politie ervaring op met het gebruik van een stroomstootwapen. Dit wapen moet ons in staat stellen effectiever en nauwkeuriger op te treden in geweld- en gevaarsituaties. De politie Zwolle participeert in deze pilot.

5. Overige veiligheidsthema's

Verkeershandhaving

Het totale aantal geregistreerde verkeersongevallen is in 2017 gedaald ten opzichte van 2016. Het aantal ongevallen met materiële schade daalde met -7% en het aantal ongevallen met letsel met -19%. Het aantal verkeersongevallen met één of meerdere dodelijke slachtoffers nam af met -9%. In 2017 vond 30 procent van het totale aantal verkeersongevallen plaats in de vijf grote steden Enschede, Apeldoorn, Nijmegen, Arnhem en Zwolle.

Verkeers- ongevallen	Materieel		Letsel		Dodelijk	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Eenheid	20.368	19.036	3.189	2.570	130	118
IJsselland	3.307	3.093	425	366	19	22
Twente	4.725	4.313	762	653	25	29
NO Gelderland	4.931	4.594	961	753	46	29
Gelderland-Midden	3.898	3.616	587	538	21	18
Gelderland-Zuid	3.507	3.420	454	260	19	20

N36

Afgelopen jaar deden zich op de N36 in Overijssel relatief veel verkeersongevallen voor. In 83 gevallen raakte hierbij iemand gewond en er waren vijf dodelijke slachtoffers te betreuren. Een deel van de ongevallen werd veroorzaakt door afleiding achter het stuur en door ouderen die de macht over het stuur verloren. Ook was er een aantal keer sprake van zelfdoding. Het hoge aantal slachtoffers was voor politie en partners reden om meer te investeren in de verkeersveiligheid. Hierop is gestart met het aanpassen van de infrastructuur op de N36. Na een integrale analyse komend jaar, zal het toezicht gericht worden geïntensiveerd.

Aanpak verkeersongevallen succesvol

Binnen het werkgebied van basisteam Achterhoek Oost vond in de eerste maanden van 2017 vrij kort achter elkaar een aantal zeer ernstige verkeersongevallen plaats, met meerdere dodelijke slachtoffers. Het vermoeden bestond, dat een te hoge snelheid in veel gevallen de oorzaak was. Hierop zijn meer gerichte snelheidscontroles gehouden op de hotspots en hot times, waarbij een behoorlijk aantal snelheidsovertredingen werd geconstateerd. In een aantal gevallen werd het rijbewijs ingevorderd. In de loop van de zomer van 2017 bleken de inspanningen vruchten af te werpen. Het aantal zeer ernstige verkeersongevallen daalde aanzienlijk en deze daling zet zich nog steeds voort.

Milieuhandhaving

Met een totaal van 1.137 verdachten (aangeleverd door politie én opsporingsambtenaren van gemeenten) is het doel van 900 verdachten OM gehaald. Het aandeel van de politie hierin is 479 verdachten. Het aantal aangehouden verdachten door de politie laat in de afgelopen jaren een dalende trend zien. Implementatie van de digitale omgevingskaart, waarin de risico's in de omgeving op het gebied van milieu en milieucriminaliteit worden vastgelegd, moet uiteindelijk zorgen voor meer verdachten.

Illegaal vuurwerk

De eenheid Oost-Nederland heeft samen met de Duitse politie een grote partij (zo'n 5.000 kilo) illegaal vuurwerk in beslag genomen en drie verdachten aangehouden. Dit gebeurde naar aanleiding van twee tips die in september binnenkwamen over twee mannen uit Hengelo, die op zeer grote schaal in vuurwerk zouden handelen. Na een uitvoerig onderzoek kon bij een loods in Kleve een transport worden onderschept. De Duitse politie hield een Duitse bestuurder van een huurbus aan, die volgeladen was met zeer zwaar vuurwerk. In de loods stonden meerdere pallets met zwaar vuurwerk. Vervolgens werd een groot oud munitiecomplex in de buurt van Kevelaer onderzocht, waar ook een grote hoeveelheid vuurwerk werd aangetroffen. Eén van de twee verdachten uit Almelo werd vanuit

het complex gevolgd en net over de Nederlandse grens aangehouden met een bestelauto met 500 kg zwaar professioneel vuurwerk. De andere verdachte werd later in Nederland aangehouden.

Internet Rechercheren leidt naar illegaal vuurwerk

Door te Rechercheren op internet, heeft de politie het afgelopen jaar zicht gekregen op illegaal vuurwerk dat door particulieren in het buitenland was besteld en via verschillende pakketdiensten op hun woonadres werd afgeleverd. Op basis van deze informatie heeft de politie in Oost-Nederland in december op ruim 300 adressen gezocht naar illegaal vuurwerk. Op een enkel adres bleek geen vuurwerk (meer) aanwezig, op de overige locaties werd echter één tot meerdere tientallen kilo's illegaal vuurwerk in beslag genomen.

Sociaal domein

In 2017 is de bijdrage van de politie in het sociaal domein nog verder geprofessionaliseerd. Zowel voor wat betreft de werkwijze (structuur), de verbindingen met andere portefeuilles (zowel landelijk, als in de eenheid als lokaal), als de beschikbare kwaliteiten op de verschillende velden. Ieder district beschikt over een specialist en een portefeuillehouder 'sociaal domein'.

Stijging aantal incidenten

De politie krijgt gemiddeld elke zes minuten te maken met een incident huiselijk geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling, verwaarlozing of stalking. Jaarlijks geven politiemedewerkers ca. 50.000 zorgmeldingen m.b.t. jeugdigen door aan Veilig Thuis en het aantal incidenten met verwarde personen waarbij de politie betrokken wordt, is van 2011 tot 2014 met 48% gestegen naar 60.000 incidenten. Deze incidenten doen zich voor in het publieke én private domein, hebben grote impact op de slachtoffers en dragen bij aan gevoelens van sociale onveiligheid en maatschappelijke onrust.

Personen met verward gedrag

In alle gemeenten in Oost-Nederland is in 2017 gebouwd aan de zogenoemde 'sluitende aanpak' voor zorg en begeleiding van personen met verward gedrag en hun omgeving. De politie leverde hieraan een bijdrage als (mede)-initiatiefnemer en deelnemer in verschillende projecten en pilots op dit vlak. Per 1 januari 2017 is de politie in principe gestopt met het insluiten van personen met verward gedrag die dienen te worden beoordeeld in het kader van de Wet BOPZ maar die geen strafbaar feit hebben begaan. Samen met de ketenpartners werd dit ook beter werkbaar gemaakt, met name waar het gaat om het verkorten van de wachttijden en andere belemmeringen, zoals contra-indicaties. Een persoon met verward gedrag hoort niet thuis in een politieauto met bijbehorende stress. Daarom is de politie per 1 januari 2018 in principe gestopt met het vervoer van personen met verward gedrag, waarbij ruimte is voor lokaal maatwerk tot 1 oktober 2018.

Street-triage in Deventer

Afgelopen zomer zijn gemeente Deventer, GGZ instelling Dimence en politie gestart met Street-triage. De politie gaat op gezette tijden met medewerkers van Dimence naar meldingen toe waarbij personen met verward gedrag zijn betrokken. Gezamenlijk bepalen zij of opvang door de GGZ nodig is, of er lichamelijke klachten zijn of dat er een strafrechtelijke afdoening volgt. Dit om te voorkomen dat zij op verkeerde plekken in een systeem terecht komen. Sinds de start van deze pilot registreerde de politie in Deventer 332 meldingen waarbij een persoon met verward gedrag was betrokken. Bij een derde van deze meldingen kon street-triage plaatsvinden.

PGA

De politie heeft vaak te maken met personen die ernstige veiligheidsproblemen en/of ernstige overlast veroorzaken. Sommige plegers volharden in dit gedrag of 'groeien door', vaak in combinatie met gedrags- of psychische problemen, verslaving enzovoort. Een integraal op de persoon toegesneden (mix van) interventie(s) is een succesvolle manier om deze plegers integraal, dus samen met ketenpartners als gemeenten, politie, OM en hulpverlening, aan te pakken. Binnen de politie is de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) inmiddels een belangrijk onderdeel van de lokale veiligheidsaanpak.

De methodiek van de integrale PGA heeft in 2017 in Oost-Nederland vastere vormen gekregen. Personen die vanuit de politiesystemen of 'op straat' bij de politie in beeld komen, worden besproken in gemeentelijke, multidisciplinaire overleggen, zoals de overleggen in de Veiligheidshuizen of lokale (wijkgebonden) zorg- en veiligheidsoverleggen.

Jeugd

In het afgelopen jaar is in nauwe samenwerking met gemeente en OM de aanpak van jeugdgroepen verder verbeterd. In het kader van signaleren en adviseren is de Groepsscan Jeugd ontwikkeld en ingevoerd in de teams. Het is een nieuw operationeel politie-instrument om informatie over jeugdgroepen te verzamelen, analyseren en delen met ketenpartners. De groepsscan is een doorontwikkeling en verfijning van de shortlistmethode (Beke). Het is volledig geautomatiseerd en koppelt op slimme wijze straatinformatie van de wijkagent en/of senior Jeugd aan actuele informatie uit de politiesystemen. Ook is het proces zorgmeldingen opnieuw ingericht en verbeterd en er loopt een pilot waarin bureau Halt partner is geworden binnen ZSM.

Stalking

In 2017 is gestart met de implementatie van de werkinstructie stalking, die wordt ingevoerd in de basisteams en bij de districtelijke recherche. De recherchepsychologen sluiten in ieder district aan bij deze implementatie, om de bewustwording op de verschillende onderdelen te verhogen en te verbreden op andere onderwerpen binnen het sociale domein.

6. Doorontwikkeling eenheid Oost-Nederland

In balans brengen formatie en bezetting

Toen in juli 2016 de eerste fase van de personele reorganisatie was afgelopen, werden we geconfronteerd met 2.015 vacatures en 2.149 boven-formatieve plaatsingen. Het afgelopen jaar is een aantal belangrijke stappen gezet om de bezetting en formatie in balans te brengen. Natuurlijk levert een reorganisatie onrust en spanning op bij medewerkers maar in Fase 2 zijn er weer volop kansen gekomen. De eerste slag is gemaakt door het inzetten van horizontale mobiliteit; eerst een ronde binnen de teams en daarna tussen teams en eenheden. Daarnaast werden in 2017 maar liefst 532 vacatures opengesteld voor de eenheid Oost-Nederland, in zowel de districten als bij de diensten. Vacatures 'dwars door de formatie heen', van assistent Intake&Service tot sectorhoofd, in de wijken, op de meldkamer, bij de recherche, de informatieknooppunten, in de ondersteuning en in leidinggeven. Uit het feit dat circa 95% van de selectieprocedures eindigt in een aanstelling, blijkt wel dat dit voor zowel de medewerkers als de organisatie een succesvol middel is.

Ook in 2018 worden weer veel vacatures opengesteld. Vacatures op leidinggevend niveau en wijk-gerelateerde functies hebben prioriteit. Belangrijke stap in 2018 is de openstelling van 150 vacatures voor 'Medewerker Intake&Service'.

Strategisch huisvestingsplan 2013-2025

2017 stond in het teken van de uitvoering van het strategisch huisvestingsplan. Er zijn panden binnen de eenheid afgestoten, medewerkers zijn verplaatst van het ene pand naar het andere pand en op vier na zijn alle steunpunten gerealiseerd, veelal in gemeentehuizen. Tevens is er uitvoering gegeven aan het Huisvestingsplan 1.0, waarin een businesscase voor het teamgebied IJsselwaarden is gemaakt op basis waarvan besloten is dat er nieuwbouw wordt gerealiseerd in Velp. Ook de Businesscase voor het gebied Rijssen-Holten, Wierden en Nijverdal is afgerond. In Nijverdal gaat een teambureau gebouwd worden. Daarnaast is er een Businesscase uitgevoerd rondom het teamgebied Nijmegen Zuid en het districts bureau in Nijmegen. Besloten is dat er een nieuw districts bureau gebouwd gaat worden in Nijmegen Zuid.

In het kader van de samenvoeging van de meldkamers in de eenheid is grond aangekocht naast het huidige pand aan de Europaweg te Apeldoorn. In 2020 moet hier de nieuwe meldkamer Oost-Nederland gerealiseerd zijn.

Inrichtingswijzigingen

Voorafgaand aan de vorming van de nationale politie is regelmatig met het bestuur en OM gesproken over de formele inrichting waarmee de politie de reorganisatie is ingegaan. Dit heeft in 2012 geleid tot de instemming van het gezag met het definitieve formatieplan. Op basis van die formatie is uitvoering gegeven aan de reorganisatie, die in 2016 heeft geleid tot de definitieve plaatsing van medewerkers in de nieuwe structuur. Maatschappelijke ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht ten aanzien van nieuwe werkterreinen en het optimaliseren van werkprocessen hebben in 2017 geleid tot een aantal kleine en middelgrote inrichtingswijzigingen. Daarnaast waren er enkele omissies uit de ontwerpfasen die hersteld moesten worden. Hieronder is een overzicht van de wijzigingen opgenomen.

- De locatie van het team specialistische ondersteuning van de Dienst Regionale Recherche (DRR) is gewijzigd. Er is vanwege specialisatie en efficiency gekozen voor één hoofdlocatie voor het laboratorium (backoffice) van Forensisch Ondersteuning in Elst (+23,6 fte), waarmee de backoffice Zwolle sluit (-23,6 fte). De sectie observatie en techniek is verhuisd van een afgeschermd locatie in Gelderland naar Overijssel, het resultaat is nagenoeg in evenwicht.
- Er heeft een verschuiving plaatsgevonden binnen het basisteam IJsselland Noord (verschuiving van 16,9 fte van Kampen naar Steenwijk). Deze omissie in het oorspronkelijke inrichtingsplan is onderwerp van gesprek geweest met het bestuur. Er was draagvlak voor deze verschuiving omdat de dekking rond Steenwijk anders onvoldoende zou zijn.
- Binnen de Dienst Regionale Informatie Organisatie (DRIO) was het werkaanbod en werkniveau zodanig dat bij het team IRC 2,8 fte generalist intelligence is ingewisseld voor 3,0 fte medewerker

intelligence. Daarnaast zijn de teams Internationale rechtshulp van de DRIO en de DRR (in totaal 17 fte) verplaatst van Enschede naar Arnhem. In ruil daarvoor is 17 fte van de afdeling Generieke Opsporing verplaatst naar Enschede

- Formalisatie van ZSM Oost-Nederland. Oorspronkelijk was ZSM niet opgenomen in het inrichtingsplan. Dit is nu hersteld, er wordt 27,7 fte uit de districtelijke flexteams overgeheveld naar ZSM. Overigens heeft ZSM in Oost-Nederland lang op tijdelijke basis gefunctioneerd. In het werkgelegenheidsrapport uit 2012 werd dit benoemd als een van de ontwikkelingen die nog nader uitgewerkt en geformaliseerd moest worden. Dat is met deze wijziging gebeurd.
- In Arnhem heeft een onjuiste interpretatie van de wijkindeling in de inrichtingsfase geleid tot een onjuiste toedeling van wijkagenten. Daarom vond in 2017 een correctie plaats waarbij van 3,7 fte is overgegaan van basisteam Arnhem Noord naar basisteam Arnhem Zuid. Deze aanpassing is destijds afgestemd met de burgemeester van Arnhem.

Per 2018 wordt de formatie van Intake en Service op de basisteams uitgebreid naar aanleiding van de implementatie van een van de maatregelen uit de Europese richtlijn slachtofferzorg (individuele beoordeling slachtoffers). Het gaat om specifieke formatieruimte die vanuit het ministerie van J&V aan de politie is toegekend.

Geprioriteerde thema's

De geprioriteerde thema's voor de periode 2015-2018 zijn: versterken van de ketensamenwerking, versterken dienstverlening en versterken operationele kracht door vakmanschap. Hieronder een overzicht van de resultaten in 2017.

Versterken ketensamenwerking

Om het presterend vermogen van de strafrechtketen te verbeteren, trekken het OM en de politie in Oost-Nederland samen op in een (virtueel) Bureau Ketensamenwerking (BKS). Binnen de politie is een afzonderlijk programma Ketensamenwerking in het leven geroepen. Vanuit dit programma wordt gewerkt aan verschillende initiatieven om het resultaat van de strafrechtketen en de kwaliteit van de opsporing te verbeteren. Het bureau Ketensamenwerking is in het bijzonder actief om op de koppelvakken de samenwerking tussen het OM en de politie sneller, slimmer en beter te laten functioneren. Het OM en de Politie zitten (letterlijk) binnen BKS 'met elkaar aan tafel' waardoor inzicht in de werkwijze van beide organisaties wordt verkregen en snel knelpunten, verbeterpunten en oplossingen gevonden worden.

Het afgelopen jaar zijn binnen diverse teams en alle districten van de politie en afdelingen van het OM presentaties en workshops gegeven. Het doel hiervan was:

- leidinggevendenden meer bewust te maken van hun essentiële rol in het (samen) werken in de (strafrecht)keten;
- inzicht te geven in de sturingsmogelijkheden die (het computersysteem) BOSZ hen biedt, waarbij het inregelen van eigenaarschap op de sturing van de kwaliteit en de kwantiteit van de opsporing en de vervolging de afsluiting vormde;
- de prestaties in de strafrechtketen te verbeteren en de slachtoffers beter te bedienen.

Zonder inzicht in de (huidige) prestaties te hebben, is het moeilijk verbeteren en om die reden zijn kwantiteits- en kwaliteitsrapportages ontwikkeld. In Oost-Nederland is gestart met drie kwaliteitsindicatoren op de onderwerpen: tijdige inzending, het voorkomen van rework en het sepotpercentage, omdat juist op deze onderwerpen zich de meeste uitval voordeed. Met de indicatoren heeft de lijn meer inzicht in- en grip op de kwaliteit van hun team of afdeling.

In 2017 zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd naar het ketenproces. Er zijn verschillende analyses met aanbevelingen opgesteld op specifieke onderdelen zoals: onvoorwaardelijke septs en (onterecht) vroegtijdig beëindigde onderzoeksdossiers. De aanbevelingen uit deze onderzoeken hebben onder meer geleid tot aanpassingen in het werkproces, het systeem of het bijspijkeren van de benodigde kennis.

Betere kwaliteit door inzet DUO's

In ieder district zijn vanaf 2017 zogenaamde DUO's actief (een parketsecretaris OM en een kwaliteitsfunctionaris van de politie). Deze DUO's analyseren op basis van kwaliteitsrapportages of eigen bevindingen specifieke uitvalpunten in de strafrechtketen. De conclusies en aanbevelingen van de DUO's worden aangeboden aan de lijnchefs van de politie en het OM. Deze aanbevelingen leiden tot aanpassingen in het werkproces of het op niveau brengen van de benodigde kennis.

Verder zijn het afgelopen jaar drie opruimacties uitgevoerd. Zowel politie als OM hebben onderzoeks- en persoonsdossiers ouder dan een halfjaar, beoordeeld en opnieuw geprioriteerd of afgedaan. Ook zijn er afgelopen jaar vanuit het Selectie- en Coördinatie Centrum in Deventer (Bureau ZSM) meerdere themabijeenkomsten georganiseerd door politie en 3-RO (reclassering), met ondersteuning van het OM. Hierbij werd aan de hand van casuïstiek ingegaan op thema's als jeugd, eerge relateerd geweld, verwarde personen, Geweld tegen Politieambtenaren e.d. Dit om in de keten af te stemmen, zodat aangevers en slachtoffers recht wordt gedaan en daders een betekenisvolle straf c.q. afdoening opgelegd krijgen.

Versterken dienstverlening

Het landelijke Programma Dienstverlening heeft in 2017 een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder ruim 26.000 aangevers van misdrijven, gepleegd over 2016. Oost-Nederland scoorde met 58,4% tevreden aangevers net onder de landelijke norm van 60%. De aangevers vonden vooral dat zij niet goed geïnformeerd waren over het vervolg van de aangifte. Terwijl het onderzoek werd uitgevoerd en gepubliceerd, is in Oost-Nederland veel gedaan om het contact met de burger en de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Er is bijvoorbeeld veel aandacht besteed aan interne bewustwording en vakmanschap. Slachtoffers van misdrijven hebben hier zelf een belangrijke bijdrage aan geleverd, wat veel impact heeft gehad op politiemedewerkers.

Zo is binnen het programma een methode ontwikkeld, de Buitenspiegel, waarbij politiemedewerkers met burgers en partners in gesprek gaan om te leren, te verbeteren en gezamenlijk actiepunten en afspraken te benoemen. Een ander instrument is de Beltool, waarbij een politiemedewerker direct na een voorval telefonisch contact heeft met de burger. Dit gesprek geeft inzicht in hoe de politiemedewerker heeft gehandeld en wat de verbeterpunten zijn. Ook wordt de burger gevraagd het contact met de politie te beoordelen en deze waardering komt gemiddeld uit op een 7. Wellicht dat het directe contact, relatief kort na het voorval, bijdraagt aan een positiever beeld. De instrumenten zullen in 2018 verder worden ontwikkeld.

Daarnaast is binnen het programma veel aandacht besteed aan de 'Europese rechten van het slachtoffer' en er is voor gezorgd dat bepaalde gegevens automatisch bij Bureau Slachtofferhulp terechtkomen. In 2018 zal onder andere aandacht worden besteed aan het opleiden en inzetten van familieagenten in de basisteams. Ook wordt de methode Individuele Beoordeling geïntroduceerd, om vanuit het oogpunt van het slachtoffer in een vroegtijdig stadium de gewenste en noodzakelijke interventie en mogelijke specialistische kennis zo goed mogelijk te kunnen inzetten.

Versterken operationele kracht door vakmanschap

Het Programma Versterking Operationele Kracht door Vakmanschap ondersteunt de teams en de collega's in de districten en diensten bij het versterken van het vakmanschap. Het gaat om leren in en van het werk, om zo beter aan te sluiten bij de behoefte in de samenleving en daar een betekenisvol effect bereiken. Medewerkers en teams worden geholpen om hun werk elke dag opnieuw te

verbeteren. De activiteiten worden nauw afgestemd met de programma's Dienstverlening en Ketensamenwerking.

Een belangrijke pijler is de ondersteuning in en van teams. Dit is nauw verbonden met de ontwikkeling van de teams, waarbij het meer centraal stellen van de buitenwereld een belangrijke leidraad is. Naast de pilotteams komen er vanuit steeds meer teams ondersteuningsvragen. Ondersteuning om anders om te gaan met de buitenwereld en vernieuwend of contextgedreven te gaan werken. Ondersteuning die zich richt op versterken van eigenaarschap, reflecteren op goed politiewerk, resultaten halen met burgers en partners en ruimte om te experimenteren. Het uitwisselen van ervaringen in en tussen teams is een van de hulpmiddelen daarbij. De ontwikkeling in de teams is geen lineair proces. Het vrijmaken van tijd en aandacht is soms lastig, zeker als er sprake is van een ervaring van krapte in de personele bezetting. Ook daar kunnen teams en clusters hulp bij gebruiken.

Vakmanschapsgesprekken

In de aanpak van het programma staat het ondersteunen van de dialoog over het werk centraal. Dit doen we via vakmanschapsgesprekken, warme kennisoverdracht en werkoverleg tussen teamleden en operationeel experts, waarbij de vraag buiten centraal staat.

Het ondersteunen van vakmanschapsgesprekken vindt niet alleen in de teams plaats, maar ook door het geven van maandelijkse trainingen aan mensen (in 2017 11 trainingen met 142 deelnemers) die hiermee aan de slag willen en het trainen/coachen van teams en groepen (Regionaal Service Centrum, enkele basisteams). Daarnaast is in 2017 in de training voor hovj's een onderdeel blauwvakmanschap opgenomen. Daardoor zijn alle hovj's (opnieuw) bekend gemaakt met de gespreksmethodiek van de vakmanschapsgesprekken.

De derde pijler van het programma is gericht op het versterken en waar nodig opzetten van de ondersteuningsstructuur om teams en collega's te helpen in de vakmanschapontwikkeling. Ging het de eerste tijd vooral afzonderlijke functionaliteiten (bijvoorbeeld teamchefs, specialisten en teamondersteuners), nu komen de vragen meer bij elkaar en is er behoefte aan gezamenlijke aanpak van thema's. Zo is het afgelopen jaar ondersteuning gegeven aan een bijeenkomst waarbij de tabletop-methodiek is geoefend door teamchefs, bestuursondersteuners, specialisten en experts van basisteams en anderen binnen de eenheid. Daarnaast zijn netwerkbijeenkomsten ondersteund waarbij vanuit verschillende achtergronden thema's op het vlak van vakmanschap en teamontwikkeling zijn verkend en ervaringen uitgewisseld. Het afgelopen jaar is ook een derde groep facilitators opgeleid die kunnen ondersteunen in teams.

Bijlage

Afspraken met het openbaar ministerie

	Verdachten OM			Minderjarige Verdachten OM	
	2016	2017	Doel	2016	2017
Eenheid	33.153	32.121	39.000	4.505	4.226
IJsselland	5.571	5.200		664	701
Twente	6297	6529		819	823
NO-Gelderland	7036	7010		1227	962
Gelderland-Midden	7564	7552		983	1095
Gelderland-Zuid	5304	4847		659	575
DRR	1370	964		147	64
Overig	11	19		6	6

Overige parketacties	Januari t/m december 2017							
	IJSS	TWN	NOG	GLM	GLZ	DRR	Overig	Totaal
Aantal overige parketacties totaal aangemaakt	2.532	3.110	3.557	3.686	2.654	588	8	16.135
Aantal overige parketacties doorlooptijd totaal	531	682	886	988	798	59	1	3.945
% behaald binnen 20 dagen	79%	78%	75%	73%	70%	90%	88%	76%

Terugmelden

	Teruggemeld naar aangever binnen 14 dagen 2017			
	Woninginbraken	Overvallen	Straatroof	Geweld
IJsselland	96%	86%	90%	81%
Twente	95%	100%	94%	76%
NO-Gelderland	95%	89%	91%	80%
Gelderland Midden	95%	94%	92%	80%
Gelderland Zuid	87%	95%	85%	91%
Oost-Nederland	94%	94%	90%	81%
Nederland	94%	90%	92%	80%

Executieafspraken

	Executie	Positief	Norm	Realisatie
	Prestatieafspraken OM %	afgedaan		ON 2017
3mnd	B Schadevergoedingsmaatregel	105	80,0%	49,0%
3mnd	C Principale vrijheidsstraf	435	80,0%	83,0%
3mnd	E Omzetting taakstraf	537	80,0%	82,0%
3mnd	G Ontnemingsmaatregelen	4	70,0%	80,0%
3mnd	H Geldboete	973	70,0%	61,0%
6mnd	I OM afdoening Gijzeling	29		60,0%
6mnd	J WAHV Gijzeling	247		24,0%
6mnd	K Buitengebruikstelling	3.383		17,0%

Wapenverloven

Voor reguliere wapenverlofhouders is de wettelijke norm dat men minimaal eens in de 3 jaar gecontroleerd wordt. Om dit inzichtelijk te houden is het aantal wapenverlofhouders opgedeeld in tranches van 1/3 van het totaal. De resultaten in de tabel zijn hier dan ook op afgestemd; dat wil zeggen, 100% gecontroleerd betekent dat er in 2017 1/3 van het totaal is gecontroleerd.

Reguliere kluiscontroles 2017 (1x per 3 jaar)				
Basisteam	Totaal aantal verlofhouders	Dit jaar te controleren	Gecontroleerd	Gecontroleerd %
Oost-Nederland	13.642	5.374	4.758	88,5%
IJsselland	1.790	641	459	71,6%
Twente	3.102	1.160	1.106	95,3%
NO-Gelderland	4.250	1.897	1.653	87,1%
Gelderland-Midden	2.240	935	838	89,6%
Gelderland-Zuid	2.260	741	702	94,7%

Reactietijden

	2015	2016	2017	Doel
Reactietijd Prio 1: % < 15 min ter plaatse	85%	84%	84%	85%
Reactietijd Prio 2: % < 30 min ter plaatse	83%	81%	82%	85%
% Landelijk Telefoonnummer Politie < 20 sec	83%	71%	63%	80%